

Architekt Jurkovič jako fotograf Valašska

MUZEJNÍ

KUKÁTKO

Málo známou kapitolou ze života architekta Dušana S. Jurkoviče (1868–1947) je jeho fotografická dokumentace lidových staveb a usedlostí na Valašsku.

Fotografování v terénu vyvěralo z Jurkovičova zaujetí pro lidovou karpatskou dřevěnou architekturu, v níž nacházel inspiraci pro vlastní architektonickou tvorbu. Jeho dokumentační práce (kresebná, projektová či fotografická) souvisela s etnografickým výzkumem regionu, který podnikl v souvislosti s pořádáním významných národopisných výstav ve Vsetíně (1892) a Praze (1895). A právě v období příprav těchto výstavních projektů se začal zřejmě věnovat i fotografování Valašska.

Unikátním dokladem Jurkovičovy dokumentační činnosti je nedatovaný soubor fotografií, který autor věnoval zakladateli vsetínského muzea MUDr. A. Sovovi. O daru se dočítáme v dopise

z 24. 7. 1927, který je od roku 1982 uložený v etnoarchivu muzea. Spolu s ním zaslal Jurkovič „milému příteli“ 77 kopií snímků z Valašska a doporučuje mu, aby

níž zmapoval oblast moravského Valašska a Slovenska až po Podkarpatskou Rus a do map si našel záznamy ze svých cest. A lituje, že se mu tento vzácný mate-

identifikaci objektů dodatečně prověřil v konkrétních lokalitách. Zmiňuje se i o své další rozsáhlé dokumentační práci, při

riál ztratil po roce 1918 v bratislavském památkovém úřadu.

Z původního souboru fotografií je v současnosti v archivu mu-

zea méně než polovina, a to 35 snímků tónovaných do sépiového odstínu na dokumentním fotografickém papíru (cca 8,5–12x11–18 cm), které jsou na zadní straně popsány tužkou (Jurkovičův rukopis) a perem (pořadové číslo). V souboru jsou snímky z Karlovic, Hutiska, Soláně, Bystrice, Házovic, Bečev, Tiché, Lichnova, Štramberka a Hukvald. Jurkovič své fotografie, jakožto cenný ikonografický materiál se značnou vypovídací hodnotou, publikoval např. v sešitech Práce lidu našeho. Jeho snímky mají ale i vysokou míru výtvarné kultivovanosti, o čemž se může veřejnost přesvědčit na vůbec první prezentaci fotografií z Jurkovičových studijních toulek po Valašsku, která bude k vidění na výstavě v Památníku A. Strnadla v Novém Hrozenkově (od května tohoto roku).

Olga Mehešová, MRV, Vsetín

Dřevěný kostel ve Velkých Karlovicích Jurkovič nejen fotografoval, ale v roce 1893 ho zachytil kresebně a stavebně zaměřil. Dokonce ho i inspiroval k vytvoření návrhu výstavního pavilónu (1895).